

PLEITNOTA

inzake

Michiel Bijkerk, appellant, wonende en kantoorhoudende te Seru Grandi # 80, Bonaire
tegen

Minister van SZW, althans de Staat der Nederlanden (hierna de 'Minister' of de 'Staat'),
bestuursorgaan, gem. mr. L.M. Virginia

Gelijkheid voor de wet

1. Er is geen betere introductie voor dit pleidooi dan art. 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens:

"Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen".

Het beginsel van gelijke rechten heeft Nederland eveneens in het eerste artikel van haar eigen hoogste wet verankerd, namelijk de Grondwet:

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan".

Terecht openen zowel de Universele Verklaring als onze Grondwet met een focus op gelijkheid, d.w.z. gelijke rechten. Het is de TWEEDE steunpilaar van onze democratie.

2. Het is vreemd dat het noodzakelijk is om nog eens in herinnering te brengen *waarom* gelijkheid zo belangrijk is. Dit is vreemd omdat de brand in het Midden-Oosten en de vluchtelingenstromen die noodzaak uitschreeuwen. Wie horen wil hoort het volgende:

"Erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke rechten van alle mensen is de grondslag voor vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld".

Dit - in eenvoudige woorden - is de eerste overweging voor de Universele Verklaring.

3. We zijn het vergeten. De omstandigheden dwingen echter nu om het ons weer te herinneren. En het begint hier en nu op Bonaire in deze procedure. Die was simpel en direct vanaf het begin. BES is integraal deel van Nederland geworden. Art. 1 van de Grondwet van BES en Nederland samen schrijft dan voor dat er in dit ene Nederland gelijke rechten moeten zijn. Het is simpel en logisch, in alle opzichten waar.

En toch bewijst deze procedure zelf en met name de argumenten die de Staat daarin naar voren brengt dat de centrale regering van BES, d.w.z. onze Nederlandse regering, helemaal niet naar gelijke rechten binnen Nederland en BES toewerkt. Integendeel, de argumentatie van de Staat is dat er geen gelijke sociale en economische rechten mogen komen tussen BES en Nederland. Wij moeten het doen met een 'binnen Nederland aanvaardbaar niveau', NIET een gelijk of gelijkwaardig, althans vergelijkbaar niveau.

Dit is *discriminatoire*. En dat brengt onvrede, omdat het de 'grondslag voor vrijheid, gerechtigheid en vrede' niet in acht neemt. Die grondslag is de '*inherente waardigheid en gelijke rechten van alle mensen*'. Die grondslag wordt moedwillig veronachtzaamd.

Grondwettelijke c.q. Statutaire basis legitimeert discriminatie niet

4. In het vonnis in de zaak Johnson vs. de Staat d.d. 15 december 2014 heeft uw Hof in r.o. 4 vastgesteld dat met artikel 7 Wet AOV BES onderscheid wordt gemaakt tussen gelijke of gelijk te stellen gevallen. Dat is een goede basis om vanuit te gaan. Het onderscheid, of de discriminatie, is er dus. Deze basis is even helder en simpel als ons uitgangspunt zoals hiervoor uiteengezet. In zoverre zijn wij het dus met het Hof eens.

Waar het Hof echter in r.o. 2.1 en 6.1 impliceert dat art. 1 lid 2 Statuut een grondwettelijke basis geeft voor discriminatie en dat deze basis het maken van onderscheid kan legitimeren, moeten wij erop wijzen dat zulks een misvatting is. Discriminatie kan niet worden gelegitimeerd, omdat er een basis voor is gelegd in de Grondwet of het Statuut. Waarom niet? Omdat *'waardigheid en gelijke rechten van alle mensen de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede'*. Art. 1 lid 2 Statuut komt dus geen enkele betekenis toe voor de legitimering van discriminatie tegen BES.

In het Hofvonnis wordt er dan ook met juistheid in r.o. 3 op gewezen dat discriminatie alleen toegestaan is, indien daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat, d.w.z. dat er een legitiem doel mee wordt gediend, dat de discriminatie niet disproportioneel is en dat het legitieme doel niet met minder vergaande maatregelen kan worden bereikt. Het zou al een grote stap voorwaarts zijn, indien het Hof zou willen vaststellen dat art. 1 lid 2 Statuut met legitimering van discriminatie inderdaad dus helemaal niets te maken heeft. Het artikel ziet louter op gronden voor differentiatie.

Deze conclusie strookt ook met art. 27 van het Weens Verdragenverdrag dat verdragstaten verbiedt om intern recht in te roepen ter rechtvaardiging voor het niet nakomen van een verdrag. De Staat en het Gerecht mogen art. 1 lid 2 Statuut dus niet inroepen ter rechtvaardiging voor schending van de discriminatieverboden van het IVBPR, het IVESC en het EVRM. De in art. 1 lid 2 Statuut genoemde factoren zijn dus alleen van belang ter rechtvaardiging voor *differentiatie* van BES-wetgeving.

Eenvoudiger gezegd: Differentiatie van wetgeving JA. *Discriminatie* tussen mensen NEE.

Nog anders gezegd. De mogelijkheid tot differentiatie van wetgeving tussen Nederland en BES die art. 1 lid 2 Statuut biedt, is wijs en goed. Maar differentiatie mag niet leiden tot discriminatie. Differentiatie mag ook niet worden gebruikt om BES-burgers tweederangs overheidsvoorzieningen toe te kennen. Differentiatie mag ook niet worden gebruikt om BES-burgers een lagere *'quality of life'* of een minderwaardig niveau van mensenrechten toe te kennen. Waarom niet? Omdat *'waardigheid en gelijke rechten van alle mensen de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede'*.

Die grondslag is belangrijk. Hoe meer wij ervan afwijken, des te minder vrijheid, des te minder gerechtigheid en des te minder vrede. Een ieder die zien wil, ziet de Grove Ongelijkheid tussen mensen en volkeren die heeft geleid tot oorlog, terreur, vluchtelingen en extremisme. Wij zitten daar nu midden in. Dit is dan ook de tijd om terug te keren naar die grondslag. En dat geldt ook voor de verhouding tussen Nederland en BES. Die is niet goed en de ongelijkheid van mensenrechten tussen Nederland en BES, gekoppeld aan de uitgesproken ONWIL van Nederland om die rechten gelijk te trekken, zoals blijkt uit deze procedure en de argumentatie van de Staat, is het grootste struikelblok dat verbetering van die verhouding tegenhoudt.

Dit spreekt ook voor zich. Als men een kind adopteert en het dan minder eten geeft dan de andere kinderen, dan zal het kind misschien niet protesteren uit vrees dan helemaal niets te krijgen. Maar de onrechtvaardigheid zal zich vastzetten in zijn geest. En dat zal de verhouding tussen adoptiefouders en het kind blijven verzieken. Wij vragen dan ook niet iets moeilijks of onredelijks. Wij vragen respect voor de grondslag voor vrijheid, recht en vrede. De ONWIL van Nederland om dat te respecteren verziekt de verhouding.

Dit is het moment om te herhalen wat wij in de zaak Johnson vs. de Staat de Geneefse UN Committee for Human Rights hebben voorgehouden:

"This is NOT a hateful indictment of 'neo-colonialism' against the Netherlands. This is a 'test case'. It is recognized with appreciation that the Dutch government in The Hague has NOT turned its back on the BES-islands. On the contrary, it has adopted the islands and in its way does take good care of them. However, this does not mean that we should remain silent where our government is violating human rights.

In this connection it is suggested that this case should really be settled amicably. Because the principle of differentiation as laid down in art. 1 section 2 of the Kingdom Charter in itself is good and wise. However, it should not be abused to justify discrimination. A settlement would be quite possible in the form of a 'Protocol of Interpretation', in which a non-discriminatory application of the differentiation-clause is formulated. Mr. Johnson is open to this suggestion".

Wij hopen en verwachten dat uiteindelijk redelijkheid zal doorbreken en deze issue in der minne kan worden geschikt als hier bedoeld. In de tussentijd moet deze procedure voortgaan en zal uiteindelijk ook succesvol zijn, omdat – U raadt het – *'waardigheid en gelijke rechten van alle mensen de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede'*. Als de Nederlandse regering dit zelf niet inziet, dan zal uw Hof of uiteindelijk een Internationaal Hof het hen uitleggen. Het is echter veel beter als ons eigen Hof dat doet.

Nederland en BES zijn geen gescheiden entiteiten en zij hebben geen gescheiden economie

5. Om een gezonde basis te creëren voor de verhouding tussen Nederland en BES is het voorts van groot belang dat het Hof expliciet de misvatting corrigeert die bij de Staat heerst ten aanzien van de verhouding tussen BES en Nederland. De Staat ziet Nederland en BES als twee juridisch en economisch gescheiden entiteiten. Deze misvatting heeft een historische achtergrond, maar is sinds 10-10-10 voor BES volstrekt onjuist.

Deze misvatting gaat zelfs zo ver dat Nederland een verklaring heeft afgelegd bij art. 12 IVBPR waarin de BES-eilanden worden benoemd tot een apart land binnen het Koninkrijk, op dezelfde voet als Curaçao, Aruba en St. Maarten. Letterlijk is verklaard:

"...The Kingdom of the Netherlands, consisting, as per 10 October 2010, of the European part of the Netherlands, the Caribbean part of the Netherlands (the islands of Bonaire, Sint Eustatius and Saba), Aruba, Curaçao and Sint Maarten, regards these parts as separate territories for the purpose of Article 12, paragraph 1, and as separate countries for the purpose of Article 12, paragraphs 2 and 4, of the Covenant".

Wat is dit voor bedrog? Dit schendt toch duidelijk art. 1 lid 2 Statuut? Nederland en BES zijn toch één? Dit is ook nooit zo overeengekomen tussen Nederland en BES.

Uw Hof heeft de misvatting dat Nederland en BES gescheiden zijn overigens indirect reeds recht gezet, namelijk daar waar de vaststelling door het GIEA d.d. 12/3/2014 dat de Sabaan Will Johnson 'ingezetene is van Nederland', in r.o. 4 van uw Hofvonnis is *bekrachtigd*. Maar het zou goed zijn, als het Hof deze misvatting direct en duidelijk zou willen corrigeren. Het is geen goede zaak om internationaal informatie te geven die glashard indruist tegen nationaal grondrecht, zoals vastgelegd in Grondwet en Statuut. BES zijn per 10-10-10 integraal deel van Nederland geworden; zij hebben dus NIET de status van Statutair 'Land'. Nederland en BES zijn noch juridisch, noch economisch van elkaar gescheiden entiteiten. De verklaring bij art. 12 IVBPR moet voor wat betreft BES dus worden ingetrokken.

De kernvraag is of de discriminatie tussen Nederland en BES v.w.b. de AOV gerechtvaardigd is?

6. In verband met deze vraag allereerst 3 vooropmerkingen:

A. Of discriminatie in een bepaald geval gerechtvaardigd is, moet door de Staat worden bewezen. De bewijslast rust op de Staat. Niet wij, maar de Staat moet dus de BES-ouderen uitleggen dat en waarom het eerlijk en recht is dat wij substantieel *minder* AOV ontvangen dan in Nederland, terwijl de kosten van levensonderhoud in BES *hoger* zijn dan in Nederland. Dat de bewijslast op de Staat rust, is vaste jurisprudentie en is nog eens bevestigd in de EHRM-zaak Andrajeva vs. Latvia.

B. Het is waar dat vertegenwoordigers van Nederland en BES tijdens de transitie onderhandelingen hebben afgesproken dat BES mogen rekenen op een 'binnen Nederland aanvaardbaar niveau' in plaats van een gelijkwaardig niveau EN dat dit aanvaardbare niveau afhankelijk is van economische indicatoren in BES.

Hierover twee kanttekeningen:

a) Deze afspraak bindt de BES-ouderen als burgers niet. De afspraak is immers geen formele, noch materiële wet.

b) Deze afspraak is gebaseerd op de gedachte dat Nederland en BES juridisch en economisch van elkaar gescheiden entiteiten zijn. Dat is echter in strijd met art. 1 lid 2 Statuut. Nederland en BES zijn per 10-10-10 één Statutair 'land' geworden. Dat heeft het Hof indirect ook aangegeven, namelijk door vast te stellen dat de Sabaan Will Johnson 'ingezetene is van Nederland'. Om herhaling van dit soort misvattingen in de toekomst te voorkomen hebben wij het Hof reeds gevraagd om op dit punt een duidelijke overweging te willen formuleren.

C. Het is niemand ontgaan dat het gelijkheidsbeginsel tussen Nederland en BES *wel* toegepast wordt, wanneer het grondrechten betreft die geen geld kosten. Zo stond Nederland erop dat BES rechten als het homohuwelijk, euthanasie en abortus zouden introduceren tegen de expliciete wens van BES in. Echter wanneer het gaat om sociale rechten als AOV en kinderbijslag, is gelijkheid ineens niet meer belangrijk. Dan zijn Nederland en BES plotseling gescheiden entiteiten en voorkomen een reeks oneigenlijke argumenten dat er gelijkheid zou mogen zijn.

7. Over de kernvraag dan het volgende. De Staat heeft 5 argumenten aangevoerd om het onderscheid in ouderdomspensioen tussen BES en Nederland te rechtvaardigen, t.w.:

- 1) Het BES welvaartsniveau moet 'passend in de regio' blijven.
 - 2) Vrees voor magneetwerking, d.w.z. onze regering in Nederland vreest een toevloed van legale en illegale immigranten als ons welvaartsniveau te hoog wordt.
 - 3) Economische ontwrichting in BES moet worden voorkomen.
 - 4) Een te hoog welvaartsniveau tast de concurrentiepositie van BES aan.
 - 5) Hogere belastingen in BES moeten worden voorkomen.
8. In de zaak Johnson vs. de Staat heeft het GIEA 'voorkoming van economische ontwrichting' aangewezen als legitiem doel voor de AOV-discriminatie tussen Nederland en BES. Het Hof heeft daarmee ingestemd en daaraan nog gekoppeld de BES-concurrentiepositie en voorkoming van hogere premies en belastingen in BES.

Het Hof merkt in r.o. 5.1 voorts nog op dat het ingezetenschap dan wel het leveren van een bijdrage aan de algemene middelen waarmee het ouderdomspensioen in Nederland c.q. BES wordt betaald, bepalend is voor de verschillen in hoogte van de AOV c.q. de AOW. Het Hof zegt dus, eenvoudig gezegd: 'als je minder premie hebt betaald, krijg je minder pensioen'.

Deze opmerking die zo logisch lijkt, is het aanknopingspunt om uit te leggen waarom dit toch volstrekt niet logisch is en waarom de economische argumenten geen hout snijden.

Afgezien van het feit dat de Nederlandse AOW voor ongeveer 40% niet uit premies maar uit subsidie wordt bekostigd, is het zo dat zowel de AOW en de AOV in beginsel wordt bekostigd door de huidige premieplichtigen, d.w.z. de premies die de jongeren NU betalen, worden meteen doorbetaald aan de ouderen. Het ouderdomspensioen wordt in beginsel dus NIET betaald uit een opgebouwd pensioenfonds. Het AOW/AOV stelsel is in beginsel een doorbetalingsstelsel. Dit betekent dat als alle premieplichtigen in Nederland en BES NU iets meer betalen, kunnen de BES-ouderen NU meteen een aan de Nederlandse AOW gelijkwaardig AOV-pensioen ontvangen. De bekostiging van het AOV-pensioen is dus NIET afhankelijk van het aantal jaren dat men ergens ingezetene is geweest. De hoogte van de AOV is daarvan wel afhankelijk, maar de bekostiging niet.

De sleutel zit hem dan ook nogmaals in het feit dat Nederland en BES geen gescheiden entiteiten meer zijn. Zij vormen één land. Daarom dienen ALLE premieplichtigen in dat ene land, namelijk de premieplichtigen in Nederland EN in BES, bij te dragen aan de bekostiging van de AOW en de AOV. De extra kosten om de AOV gelijk te trekken moeten dus worden omgeslagen over +/- 8 miljoen premieplichtigen. Dat is de consequentie van de eenwording tussen Nederland en BES EN van het feit dat grondrechten in één land gelijk behoren te zijn. Waarom? Omdat 'waardigheid en gelijke rechten de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede'. De wetgeving tussen Nederland en BES mag inhoudelijk best verschillen. Maar dat mag niet leiden tot discriminatie. Zoals gezegd, differentiatie van wetgeving JA, maar discriminatie tussen mensen NEE.

Die omslag komt neer op +/- \$ 0.37 per premieplichtige per maand. Dit is in het Inleidend verzoekschrift voorgerekend. Het is niet vol te houden dat zo'n kleine extra bijdrage tot economische ontwrichting kan leiden in Nederland of in BES. En daarmee vallen ook de andere economische argumenten, t.w. bescherming van de concurrentiepositie en voorkoming van hogere belastingen, als dominostenen om. Deze argumenten zijn dus niet bruikbaar om het onderscheid tussen AOW en AOV te rechtvaardigen.

In ieder geval kan niet worden volgehouden dat deze argumenten, als zij worden beschouwd als een legitiem doel, dit doel dan niet met minder vergaande maatregelen kan worden bereikt. De minder vergaande maatregel is immers reeds genoemd.

De overgebleven 2 argumenten, 'passendheid in de regio' en 'magneetwerking' hoeven geen bespreking, omdat het GIEA en het Hof die zelf reeds hebben doorgeprikt. De conclusie is dus dat er geen objectieve en redelijke rechtvaardiging is voor het onderscheid, zodat niets het Hof ervan hoeft te weerhouden om deze kwestie zelf af te doen i.p.v. hem door te schuiven naar het Europese Hof voor de Rechten van de Mens.

Uitstralend effect naar andere sociale voorzieningen

9. Zo het Hof toch nog mocht aarzelen gezien het uitstralend effect naar de andere sociale voorzieningen, dan wijzen wij op het volgende. Het NIBUD-rapport is duidelijk. De sociale nood in BES is hoog. Zelfs was de koopkracht van het minimumloon van vóór 10-10-10 hoger dan van het minimumloon nu. Vele mensen zijn er dus op achteruit gegaan. De kinderbijslag die in Caribisch Nederland minder dan de helft bedraagt dan in Nederland, zou alleen om die reden al moeten worden opgetrokken naar Nederlands niveau.

Hetzelfde geldt voor de andere sociale voorzieningen. Maar ook hier heeft men wezenlijk niets te vrezen. De omslag van de verhogingen over heel Nederland en BES voelt men niet eens. Als men de bevolking niets zegt, dan weten ze het niet eens. Wij praten over minieme bedragen. Dollarcenten. Maar voor de mensen met sociale minima in BES is de gelijktrekking naar Nederlands niveau een grote verademing.

Alleen de gelijktrekking van het minimumloon zou iets lastiger kunnen zijn. Hier zijn echter ook oplossingen voor, die wellicht wel iets meer tijd vergen. Wij hoeven daar echter hier verder niet op in te gaan, omdat dit echt buiten het bereik van deze procedure valt. Maar evenals er een eenvoudige oplossing is voor de sociale voorzieningen, kan ook de gelijktrekking van het minimumloon worden opgelost. In feite is er in het bedrijfsleven zelf reeds een discussie gaande om het minimumloon op te trekken, omdat men heeft ingezien dat de lonen gewoon veel te laag zijn hetgeen leidt tot criminaliteit en ziekteverzuim, omdat vele mensen voor hun levensonderhoud twee banen hebben, waardoor ze moe en ziek worden. Hoe dan ook, oplossingen zijn er. De vraag is of de WIL er is. Tot nu toe is het steeds de wil geweest die ontbrak.

Maar art. 11 van het IVESC-verdrag legt onze regering de plicht op om het ertoe te leiden dat de bevolking kan genieten van een behoorlijke levensstandaard. De wil mag dus niet ontbreken. Het gaat hier niet om de vraag of wij als burger een rechtstreeks beroep mogen doen op dit verdrag. Het is een slechte zaak dat het Koninkrijk de rechtstreekse werking van dit verdrag nog steeds niet heeft erkend. Maar dat ontslaat de Staat niet van de plicht om ervoor te zorgen dat de bevolking van een behoorlijke levensstandaard kan genieten. Het NIBUD-rapport bewijst dat die behoorlijke levensstandaard er niet is. Het is daarom *onrechtmatig* dat onze centrale regering in Den Haag deze plicht ten aanzien van BES niet wil uitvoeren, althans niet op hetzelfde niveau als in Nederland, terwijl de oplossingen voor gelijktrekking daar zijn. Daarom is er geen reden voor het Hof om nog langer te aarzelen. Het Hof kan de kwestie nu tot rust brengen. Waarom is dat goed? U weet het nu wel: Omdat *'waardigheid en gelijke rechten van alle mensen de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede'*!